

L N B

L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

Ikgadējo aptaujas anketu rezultāti: 2021

Māra Jēkabsone

Bibliotēku attīstības centrs

Latvijas Nacionālā bibliotēka

mara.jekabsone@lnb.lv

2022. gada 24. februāris

Augstskolu, koledžu un speciālo bibliotēku apaļā galda diskusijas

Ikgadējā aptaujas anketa. Dublis Nr. 3

◆ Akadēmiskajām bibliotēkām (augstskolas un koledžas)

2019 – 25 % akadēmisko (augstskolu un koledžu) bibliotēku

2020 – 46 % akadēmisko (augstskolu un koledžu) bibliotēku

2021 – 33 % akadēmisko (augstskolu un koledžu) bibliotēku

◆ Speciālajām bibliotēkām

2019 – 19 % speciālo bibliotēku

2020 – 41 % speciālo bibliotēku

2021 – 36 % speciālo bibliotēku

[Pārskata ziņojums par Latvijas bibliotēkām](#)

Darba prioritātes 2021. gadā

Visas prioritātes saistītas ar plašākiem digitālo resursu un dažāda informatīvā atbalsta nodrošināšanas procesiem, kuri turpināsies arī 2022. gada prioritātēs (RSU Bibliotēka)

Darba prioritātes 2021. gadā

- ◇ Darba organizācijas un pakalpojumu pielāgošana atbilstoši Covid-19 epidemioloģiskās drošības prasībām
- ◇ Darbs ar krājumu un elektronisko katalogu
- ◇ Piekļuves nodrošināšana elektroniskajiem informācijas resursiem un to izmantošanas iespēju popularizēšana
- ◇ Attālināta komunikācija ar lietotājiem, t. sk. attālinātas konsultācijas, uzziņas, mācības
- ◇ Digitalizācija; digitalizācija pēc pieprasījuma
- ◇ Akreditācija; bibliotēkas iekšējo normatīvo un plānošanas dokumentu pārstrāde
- ◇ Pārvākšanās uz jaunām telpām
- ◇ Akadēmiskā personāla un studentu apmācības, individuālas konsultācijas par datubāžu lietošanu; rezultātā ievērojami pieaugusi datubāžu izmantošana, e-resursu klāsts bibliotēkā

Jauni pakalpojumi 2021. gadā

Jauni pakalpojumi 2021. gadā

Virtuālās grāmatu izstādes

Izstrādātas e-pamācības bibliotēkas pakalpojumu lietošanā

Grāmatu atdošanas kaste pie ēkas ieejas

- ◆ Organizēts jauns bibliotēkas tiešsaistes piedāvājums: nodarbību cikls vidusskolēniem «Informācijpratība topošam studentam», kura ietvaros novadītas 7 tiešsaistes nodarbības. Nodarbību tematiskais aptvērums: informācijpratība, medijpratība, akadēmiskais godīgums, akadēmiskās lasīšanas un rakstīšanas stratēģijas / LKA Latvijas Kultūras koledžas bibliotēka
- ◆ Atklāta un atvērta iepriekšējā gadā bibliotēkā izveidotā Korejas kultūras un informācijas telpa. Tagad tā pieejama lietotājiem – moderna vide ar labu datortehniku un kvalitatīviem informācijas resursiem / RTU Zinātniskā bibliotēka, sadarbībā ar Dienvidkorejas vēstniecību un RTU Ārzemju departamentu

Jauni pakalpojumi 2021. gadā

- ◆ Izveidots drukāto metodisko materiālu kopums un veikta aprakstu iekļaušana elektroniskajā katalogā. Atsevišķas krājuma daļas izveidošanas nepieciešamību noteica lietotāju pieprasījumi, kurus bija grūti izpildīt, jo iepriekš metodiskie materiāli atradās pasniedzēju kabinetos / Valsts policijas koledžas bibliotēka
- ◆ Izveidots *Open Access* profesionālo publikāciju apskats. Ir iecere šādu materiālu veidot reizi ceturksnī / Valsts policijas koledžas bibliotēka
- ◆ Bibliotēkas tīmekļvietnē izveidota jauna sadaļa “Atbalsts pētniecībai”, kur lietotāji var iepazīties ar dažādiem pētniecībai noderīgiem informācijas resursiem un saistītajiem bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem / RSU Bibliotēka
- ◆ Ieviests attālinātas lietotāju reģistrācijas pakalpojums (izmantojot «Calendly» rīku) klātienēs apmeklējumiem / RSU Bibliotēka

Jauni pakalpojumi 2021. gadā

- ◆ Sadaļa “Bibliotēka” koledžas tīmekļvietnē – izveide, pievienošana, aktuālās informācijas ievietošana / RTU Olaines Tehnoloģiju koledžas bibliotēka
- ◆ Izveidots resursu apkopojums "Bibliotēkas informācijas resursu izmantošana", kurā apkopoti gan pašu veidotie videoceļveži par e-katalogu, abonēto datubāžu izmantošanu, gan bibliotekāru lekciju un nodarbību materiāli par bibliotēkas pakalpojumiem un resursu izmantošanu. Kurss pieejams studiju e-vidē, pašvadītam mācību procesam. Pirms pandēmijas šo informāciju studenti un akadēmiskais personāls guva apmācību procesā klātienē, tagad tas iespējams arī attālināti / Vidzemes Augstskolas bibliotēka
- ◆ Slimnīcas teritorijā izveidoti divi grāmatu skapīši, kuros noris aktīva daiļliteratūras apmaiņa / VSIA slimnīcas «Ģintermuiža» bibliotēka

Nozīmīgi īstenotie projekti 2021. gadā

Nozīmīgi īstenotie projekti 2021. gadā

- ◆ Bibliotēka iesaistījās koledžas starptautiskā projekta «DIGICULT: Digital Presentation and Preservation of Intangible Cultural Heritage» realizācijā, kura gaitā izstrādāts e-apmācības kurss nemateriālā kultūras mantojuma digitalizācijas prasmju uzlabošanai / LKA Latvijas Kultūras koledžas bibliotēka
- ◆ ESF projekts «Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikācijas uzlabošana» sadarbībā ar RSU Tālākizglītības centru «Medicīnas informācijas meklēšana elektroniskajos resursos», 2020–2022. Apmācīti 179 veselības aprūpes speciālisti, novadītas nodarbības 120 akadēmisko stundu apjomā / RSU Bibliotēka
- ◆ Erasmus+ Stratēģiskās partnerības projekts augstākajā izglītībā «Brain @ Work – Information competence as booster for prospective scientists», 2019–2021. Mācību moduļa «How to choose scientific journals» testēšanā piedalījās 34 doktoranti, attīstot problēmu risināšanas, žurnālu vērtēšanas un lēmumu pieņemšanas prasmes / RSU Bibliotēka
- ◆ Erasmus+ Stratēģiskās partnerības projekts pieaugušo izglītības sektorā «Medical information literacy», 2019–2021. Izstrādāta bibliotekāru tālākizglītības programma, kas iekļauta LNB kursu katalogā 2022. gada aprīlim, kā arī izveidota e-grāmata bibliotekāriem «Medical information literacy» / RSU Bibliotēka

Galvenie sasniegumi, pārmaiņas, secinājumi par 2021. gadā paveikto

Veiktajā lietotāju aptaujā bibliotēkas sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanai un izmantošanai ārkārtas situācijas laikā saņemts vidējais apmierinātības rādītājs 9 no 10 (RSU Bibliotēka)

Galvenie sasniegumi, pārmaiņas, secinājumi par 2021. gadā paveikto

- ◆ Covid-19 pandēmijas un valstī noteikto ārkārtas situāciju laikā spējām elastīgi pielāgoties vairākkārt mainīgajai situācijai, nodrošinājām drošu darba vidi un pakalpojumu izmantošanu / Valsts policijas koledžas bibliotēka
- ◆ Kopumā bibliotēka turpināja darbu kā 2020. gadā – ar uzsvāru uz attālinātajiem pakalpojumiem un iespējam izmantot e-resursus attālināti / Transporta un sakaru institūta bibliotēka
- ◆ Ir izdevies saglabāt bibliotēku nepārtraukti atvērtu, neskatoties uz epidemioloģiskās drošības ierobežojumiem / Liepājas Universitātes bibliotēka
- ◆ Fiziskā apmeklējuma un krājuma izsnieguma samazinājums; paaugstinājies virtuālo apmeklējumu un attālināti sniegto pakalpojumu skaits
- ◆ Pieaug dažādu skenēto materiālu pieprasījums
- ◆ Nozīmīgi palielinājās lietotāju prasmes izmantot elektronisko katalogu un meklēt nepieciešamo informāciju dažādos resursos / Valsts policijas koledžas bibliotēka
- ◆ Bibliotēkas darbinieki izmantojuši iespēju pašizglītoties, apmeklēti kursi un semināri; apgūtas dažādas attālinātā darba formas

Galvenie sasniegumi, pārmaiņas, secinājumi par 2021. gadā paveikto

- ◆ ZDIS Pure attīstība un aktīva iesaiste docētāju ievadīto publikāciju pārbaudē, apstiprināšanā un kvalitātes nodrošināšanā / RSU Bibliotēka
- ◆ RSU Zinātnes nedēļas ietvaros (*Research Week 2021*) organizēts panelis «Akadēmisko bibliotēku loma pētniecības veicināšanā» (*The Role of Academic Libraries in Research Support*) / RSU Bibliotēka
- ◆ Vadošā redaktora statusā sagatavotas vairākas augstskolas publikācijas: «Baltic Yearbook of International Law» gadskārtējais sējums, konferenču materiāli, zinātniskie raksti / Rīgas Juridiskās augstskolas bibliotēka
- ◆ Bibliotēka tika iesaistīta dažādās slimnīcas norisēs un ar to lepojas / VSIA slimnīcas «Ģintermuiža» bibliotēka

Galvenie sasniegumi, pārmaiņas, secinājumi par 2021. gadā paveikto

- ◆ Bibliotēkai maksimāli visi pakalpojumi jākoncentrē vienkopus. Lai lietotāji, vienreiz atnākot uz bibliotēku, var visu saņemt vienuviet
- ◆ Bibliotēkām jābūt atvērtām un pieejamām vienmēr, visos apstākļos. Protams, jāpiemērojas apstākļiem, bet jābūt **ATVĒRTĀM**
- ◆ Gandarījums, ka bibliotēkas pakalpojumi iespēju robežās tika nodrošināti visu gadu
- ◆ Gandarījums par ilgtermiņā paveikto lasītāju nodrošināšanā ar e-resursiem
- ◆ Pielāgošanās konsultācijām un apmācībām tiešsaistes platformās, e-resursu izmantošanas pieaugums. TAČU – izaicinājums, kā atgūt klātienē apmeklējumu?

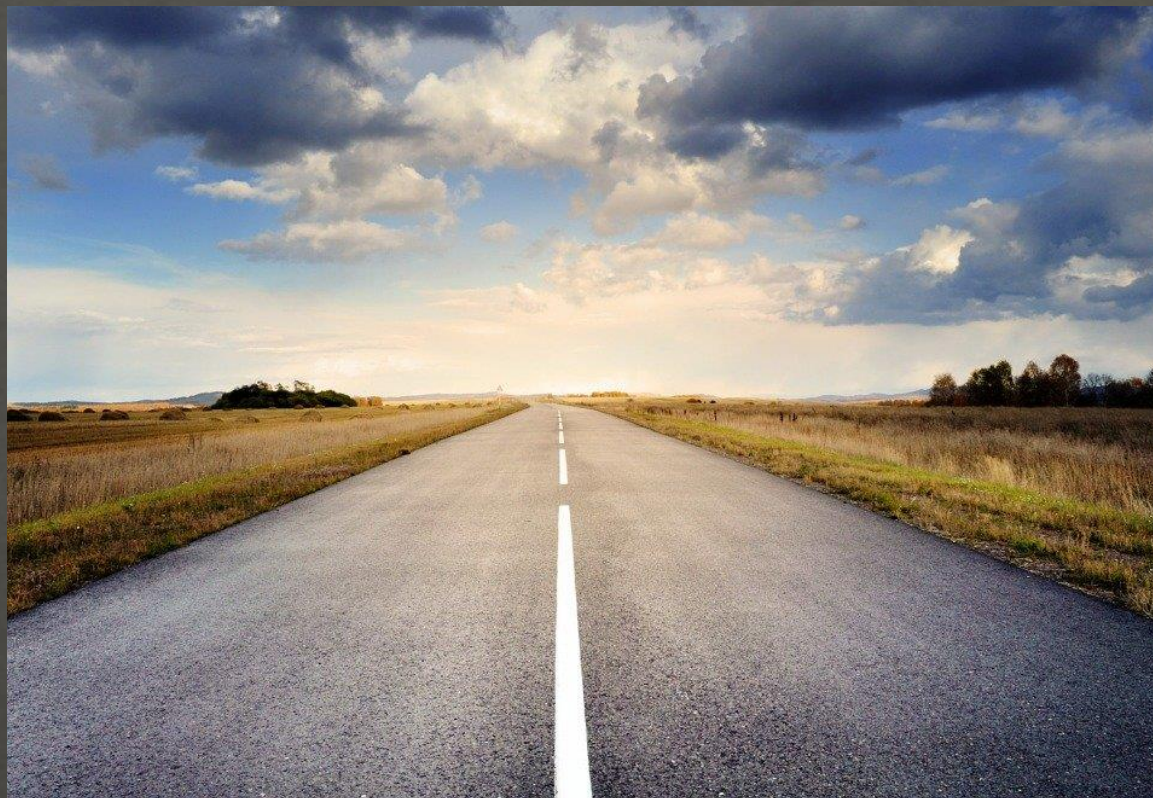
Galvenās problēmas 2021. gadā, to risinājumi

Galvenās problēmas 2021. gadā, to risinājumi

- ◇ Nemitīgā pielāgošanās ar Covid-19 saistītajiem noteikumiem un to grozījumiem
- ◇ Samazinās apmeklējums un izsniegums (ne tikai fiziskais, bet arī virtuālais)
- ◇ Samazinās drukātā krājuma nozīme
- ◇ Pastāvīga IT speciālista trūkums bibliotēkā
- ◇ Atbilstoša un attīstību veicinoša finansējuma trūkums / izmaksu sadārdzinājums / pašieņēmumu kritums
- ◇ Zemais bibliotēku darbinieku atalgojums
- ◇ Pilnvērtīga un kvalitatīva darba nodrošinājums viena cilvēka bibliotēkā
- ◇ BIS iztrūkums / bibliotēkas katalogs «Excel» formātā

Galvenās problēmas 2021. gadā, to risinājumi

- ◆ Bibliotekāru pienākumi tikai daļēji ir veicami attālināti. Attālinātais darbs nav piemērots bibliotēkas pamatfunkciju veikšanai, darbam ar tradicionālo krājumu
- ◆ Attālinātā darba kvalitāte un produktivitāte nerasniedz klātienē darba līmeni
- ◆ Ilgstoša darbinieku prombūtne / personāla izmaiņas Covid-19 un ar to saistīto prasību dēļ
- ◆ Lietotāju zināšanas un prasmes e-resursu izmantošanā ir ļoti atšķirīgas, dažreiz – joprojām nepietiekamas
- ◆ Nākotnes izaicinājums – «atgriezt» lietotājus bibliotēkā. Prognozējams, ka agrākā situācija ar «lietotājiem pilnām bibliotēkām» neatgriezīsies nekad. Līdz ar to nākotnē būs pastiprināti jādomā, kā un kādus pakalpojumus piedāvāt, lai uzturētu (audzētu) attālināto lietotāju un apmeklējumu skaitu

2022. gada prioritātes bibliotēkā

2022. gada prioritātes bibliotēkā

- ◆ Darbs ar krājumu (krājuma kvalitātes paaugstināšana, izvērtēšana)
- ◆ E-pakalpojumu pilnveidošana, līdzdalība e-studiju vides attīstīšanā
- ◆ Informācijpratības veicināšana, apmācības un konsultācijas darbā ar e-resursiem
- ◆ Lielāks ieguldījums komunikācijā ar bibliotēkas lietotājiem sociālajos tīklos
- ◆ Virtuālo izstāžu veidošana
- ◆ Darbinieku kompetenču paaugstināšana
- ◆ Akreditācija
- ◆ Digitalizācija
- ◆ Atgriezties pie pilnīgas un kvalitatīvas apmeklētāju apkalpošanas klātienē; klātienēs apmeklējuma veicināšana

2022. gada prioritātes bibliotēkā

Atvērtā zinātne un atvērtā piekļuve – atbalsts un administrēšana, izglītojošu pasākumu organizēšana

- ◇ Bibliotēkas iesaiste docētāju publikāciju apkopošanā un koledžas rakstu krājuma izveidē
- ◇ Atbalsts universitātes zinātniskās darbības rezultātu pieejamības un popularizēšanas nodrošināšanā – bibliotēkas iesaiste atvērto žurnālu vadības sistēmas (*Open Journal Management System*) ieviešanā
- ◇ Aktīvāka iesaiste augstskolas pētnieciskā darba atbalstam, piedāvājot un popularizējot atvērtās piekļuves un publicēšanās iespējas
- ◇ Bibliotēkas piedāvājuma formulējums un pakalpojuma izstrāde atvērtās zinātnes kontekstā
- ◇ Aktivizēt un turpināt nozaru bibliotekāru pakalpojumu paplašināšanu, veidot individuālu pieeju nozares pārstāvjiem

Kādiem nozares jautājumiem, Jūsaprāt, būtu pievēršama pastiprināta uzmanība 2022. gadā?

Kādiem nozares jautājumiem, Jūsaprāt, būtu pievēršama pastiprināta uzmanība 2022. gadā?

- ◆ Koordinācija starp saturiski radniecīgām bibliotēkām; lielāka sadarbība starp koledžu un augstskolu bibliotēkām (piem., piekļuve datubāzēm un citiem resursiem)
- ◆ Konsorcijs akadēmisko bibliotēku abonēto tiešsaistes resursu licenču izmaksu optimizēšanai
- ◆ Bibliotēku nozares atalgojuma jautājums – augstās kvalifikācijas prasības neatbilst atalgojumam
- ◆ IKT prasmju pilnveide bibliotekāriem
- ◆ Informācija par jaunām darba formām, metodēm, labāko Latvijas un ārvalstu pieredzi

Interesētu, kā darbojas, kā un kādus resursus veido, kā risina problēmas citas speciālās bibliotēkas, kas ir zinātnisko institūtu sastāvdaļas

Lūdzu nosauciet pienākumus un/vai uzdevumus,
kurus Jums vai Jūsu kolēģiem ir grūtības veikt
prasmju un/vai zināšanu trūkuma dēļ

Lūdzu nosauciet pienākumus un/vai uzdevumus, kurus Jums vai Jūsu kolēģiem ir grūtības veikt prasmju un/vai zināšanu trūkuma dēļ

Kvalitatīvu aprakstu veidošana elektroniskajā katalogā

Iespieddarbu digitalizācija

Grāmatu restaurācija un labošana

Subject librarian būtu nepieciešams īss apmācību kurss katalogizēšanā

Sadarbība krājuma koordinācijā

Atvērtās zinātnes un zinātnes komunikācijas pakalpojumi

Prasmes darboties virtuālajā un digitālajā vidē, IT prasmes

Praktiskas un juridiskas zināšanas e-grāmatu iegādē

Kvalitatīvu prezentāciju veidošana

Paldies par uzmanību!

